

gevaar is immers niet denkbeeldig, dat de gemeente-ambtenaar, aan wie deze materie in de praktijk wordt opgedragen, zich in een soort gewetensonderzoek zal begeven, waartoe hij zeker niet geroepen kan zijn. Men bedenke ook, dat dit „aantonen” vooral voor degenen, die niet bij een kerkgenootschap of een religieuze organisatie zijn aangesloten, niet geringe moeilijkheden kan opleveren. De taak van burgemeester en wethouders, c.q. hun ondergeschikten, dient hier dan ook een lijdelijke te zijn. De commissie was aanvankelijk van mening, dat dit b.v. in een term als „te goeder trouw verklaren” duidelijk zou uitkomen. Daardoor zal worden voorkomen, dat ieder, die een verzoek, als in artikel 5, lid 1, bedoeld, indient, bewijsstukken moet overleggen. De bewijslast wordt bij invoering van de terminologie van de commissie op burgemeester en wethouders gelegd, hetgeen de commissie juist zou oordelen.

Voorts achtte zij het woord „verlangt” in de zinsnede „een godsdienstige overtuiging . . . , welke verlangt dat hun winkels gedurende de Sabbath of de Zevendedag voor het publiek gesloten zijn” te zwak. Het gaat hier voor de betrokkenen om een gebod Gods. Dit rechtvaardigt een vervanging van „verlangt” door b.v. „vordert”.

Tenslotte kwam het de commissie voor, dat het woord „onderscheidenlijk” in lid 3 vervangen diende te worden door „of”.

De Minister verklaarde in geen enkel opzicht bevreemd te zijn, dat de huidige redactie tot gewetensonderzoek aanleiding zou geven. Dit zou uiteraard geheel tegen zijn bedoeling indruisen. Waar een wijziging van lid 1, als door de commissie gewenst, echter geen materiële verandering inhoudt, had de bewindsman er geen bezwaar tegen, deze verlangens in te willigen. In aanmerking genomen, dat verreweg het grootste deel der betrokken winkeliers tot een kerkgenootschap behoort, ware de aanvang van artikel 5 als volgt te lezen: „Burgemeester en wethouders verlenen aan eigenaars of beheerders van winkels, die tot een kerkgenootschap behoren, dat de wekelijks rustdag gedurende de Sabbath of de Zevendedag houdt, of althans te goeder trouw verklaren een godsdienstige overtuiging te bezitten, welke vordert, dat hun winkels gedurende die dagen voor het publiek gesloten zijn. . . .”. Het wetsontwerp zal in deze zin gewijzigd worden.

In lid 3 zal voorts in plaats van „onderscheidenlijk” worden gelezen: „of”.

De Minister wilde deze gelegenheid gaarne aangrijpen om ook de materiële inhoud van artikel 5 ter sprake te brengen. De compensatieregeling voor de Joden c.s., zoals deze reeds in het oorspronkelijk ontwerp was voorgesteld, heeft blijkens het Voorlopig Verslag de instemming der commissie verworven. Sinds het verschijnen van genoemd verslag zijn evenwel uit de kring der Joodse gemeenschap en ook van de zijde van het Interkerkelijk Overleg met Israël ernstige bezwaren tegen de regeling ingebracht. De Regering heeft gemeend aan de geuite bedenkingen in dier voege tegemoet te moeten komen, dat de desbetreffende winkels op Zondag van 8—14 uur desgewenst geopend zullen kunnen zijn. Deze mogelijkheid zal dan in de plaats komen van de ontheffing van de verplichting tot sluiting om 18 uur voor een vijftal door de verzoeker gekozen uren per week.

De commissie was in meerderheid bereid zich met het voornemen van de Minister te verenigen. Ook haar hadden verschillende verzoeken van Joodse en Protestants-kerkelijke zijde bereikt, welke tot verandering van haar aanvankelijk standpunt aanleiding hebben gegeven. Met name voor onze Joodse landgenoten geldt het hier een zaak van groot gewicht, terwijl het getal Joodse en Adventistische winkeliers in verhouding tot de overige uiterst klein is.

Intussen werd wel gewezen op een moeilijkheid, welke hier rijst ten aanzien van het niet Joodse personeel in Joodse zaken. (Voor de Sabbathvierende Christenen en hun personeel geldt m.m. hetzelfde.) Dit personeel zal immers, wanneer de zaken op Zondag geopend zijn, op die dag moeten werken. Hiertegen bestaan grote bezwaren.

De Minister wees er met betrekking tot dit laatste op, dat dit niet een materie is, waarvan regeling in de Winkelsluitingswet op haar plaats zou zijn. Zo nodig zou hier wellicht een nadere regeling in het Werktijdenbesluit voor winkels getroffen kunnen worden, doch dit regardeert zijn ambtgenoot van Sociale Zaken. De Minister verklaarde zich bereid met genoemde ambtgenoot over deze kwestie in overleg te treden.

14. *Artikel 11.* Verschillende leden der commissie betreurden het, dat in artikel 11, onder *b* en *c*, de mogelijkheid van ontheffing van de normale sluitingsregeling ten behoeve van tentoonstellingen en veilingen is gehandhaafd. Het wordt steeds meer gewoonte, dat, terwijl de winkels gesloten zijn, op tentoonstellingen allerlei artikelen worden verkocht. Wat de veilingen betreft, er lijkt b.v. geen enkele noodzaak te bestaan om in de avonduren bontveilingen te houden.

De Minister verklaarde zich bereid het woord „tentoonstellingen” onder *b*, te doen vervallen. Het onder *c* gestelde zou de bewindsman, met het oog op boekenveilingen, veilingen van antiquiteiten e.d., die

's avonds gehouden plegen te worden zonder dat hiertegen, voor zover bekend, bezwaren in de kringen der winkeliers gerezen zijn, ongewijzigd willen laten. Hij wees er op, dat burgemeester en wethouders bovendien, zo nodig, bij het verlenen van ontheffing voorwaarden kunnen stellen.

15. *Artikel 13, lid 1.* Aan de suggestie, in het Voorlopig Verslag geuit, om artikel 13, lid 1, zodanig te wijzigen, dat ook aan de werknemersorganisaties de daarbedoelde bevoegdheid zou worden verleend, is geen gevolg gegeven. De Minister acht dit, blijkens de Memorie van Antwoord, niet doelmatig, omdat de arbeidsrust van de werknemer reeds door andere wettelijke maatregelen verzekerd is en deze derhalve bij de onderhavige materie geen belang zou hebben.

De grote meerderheid der commissie bleek deze opvatting niet te delen. Inderdaad is de arbeidsrust van het winkelpersoneel buiten de Winkelsluitingswet om gewaarborgd, doch het blijft voor de werknemers van gewicht, dat zij invloed kunnen uitoefenen op de tijdstippen, waarop zij vrij zullen zijn. Nu de Minister heeft toegezegd artikel 3, tweede lid, zodanig te wijzigen, dat alleen sigarenwinkels tot 19 uur geopend zullen mogen blijven, is de bevoegdheid, in artikel 13, lid 1, toegekend, in hoofdzaak nog van belang met betrekking tot de halvedagsluiting. Voor het personeel zal het nu een aanzienlijk verschil uitmaken, of hun halve vrije dag op Maandagochtend dan wel op een der middagen wordt gesteld.

Bovendien was men van oordeel, dat, nu het verzoek in de eerste plaats behoort uit te gaan van een hoofdbedrijf- of bedrijfschap, d.i. dus van werkgevers en werknemers te zamen, het geheel in deze lijn ligt dezelfde bevoegdheid, bij ontstentenis van deze publiekrechtelijke lichamen, eveneens aan werkgevers en werknemers te zamen toe te kennen. Deze figuur is ook geheel in overeenstemming met de evolutie, die zich op dit punt in de laatste jaren heeft voltrokken.

Men wenste er derhalve met klem op aan te dringen, in genoemd eerste lid van artikel 13, naast de organisaties van ondernemers, ook die van de werknemers te noemen.

De Minister had er, na deze uiteenzetting, geen overwegend bezwaar tegen aan deze wens te voldoen. Omtrent een nieuwe formulering van de betrokken bepaling wilde hij zich gaarne beraden.

Met de mededeling van het bovenstaande acht de Commissie voor de Middenstand de openbare behandeling van het wetsontwerp voldoende voorbereid.

Vastgesteld 11 Juli 1951.

SCHILTHUIS
BACHG
SCHMAL
VERKERK
HAKEN
CORNELISSEN
N. VAN DEN HEUVEL.

1665 10

TWEDE NOTA VAN WIJZIGINGEN

In het Gewijzigd ontwerp van wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

Artikel 3, tweede lid, wordt gelezen:

„Het in artikel 2, onder *c*, vervatte verbod geldt niet van 18 tot 19 uur ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak rookwaren plegen te worden verkocht, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van deze waren.”

Artikel 3, derde lid, wordt gelezen:

„De gemeenteraad kan bepalen, dat het in artikel 2, onder *c*, vervatte verbod niet geldt op Donderdag tot een door hem aan te geven tijdstip, hetwelk uiterlijk 22 uur kan zijn.”

In artikel 4, eerste lid, wordt in plaats van: „een bij die maatregel aan te wijzen groep winkels” gelezen: „winkels, waarin een bij die maatregel aan te wijzen bedrijf wordt uitgeoefend.”

In artikel 4, derde lid, worden de woorden „een groep” geschrapt.
Tussen de artikelen 4 en 5 wordt ingevoegd een nieuw artikel 4a, luidende:

Artikel 4a

1. De gemeenteraad kan bepalen, dat het verboden is winkels, waarin een door hem aan te wijzen bedrijf wordt uitgeoefend, voor het publiek geopend te hebben gedurende één door hem aan te wijzen tijdsruimte van ten hoogste twaalf werkdagen of twee door hem aan te wijzen tijdsruimten, ieder van ten hoogste zes werkdagen, per jaar.

2. De in het vorige lid bedoelde tijdsruimten mogen niet voor alle winkels, waarin het aan te wijzen bedrijf wordt uitgeoefend, geheel of gedeeltelijk dezelfde zijn.”

Artikel 5, eerste lid, wordt gelezen:

„Burgemeester en wethouders verlenen aan de eigenaar of beheerder van een winkel, die tot een kerkgenootschap behoort, hetwelk de wekelijkse rustdag op de Sabbath of de Zevendedag houdt, of die te goeder trouw verklaart een godsdienstige overtuiging te bezitten, welke vordert, dat de wekelijkse rustdag op de Sabbath of de Zevendedag wordt gehouden, op zijn daartoe strekkend verzoek voor die winkel:

hetzij ontheffing van het in artikel 2, onder *a*, vervatte verbod voor de tijd van 8 tot 14 uur,

hetzij ontheffing van een krachtens artikel 4 gesteld verbod.”

Artikel 5, derde lid, wordt gelezen:

„Het is verboden een winkel, waarvoor een ontheffing geldt, gedurende de Sabbath of de Zevendedag voor het publiek geopend te hebben.”

In artikel 6, eerste lid, wordt in plaats van: „Het in artikel 2, onder *c*, vervatte verbod zomede een krachtens artikel 4 gesteld verbod gelden niet” gelezen: „Een verbod om een winkel voor het publiek geopend te hebben geldt niet”.

In artikel 9, eerste lid, wordt tussen „verkochte,” en „ter plaatse” ingevoegd: „anders dan ingevolge een krachtens artikel 4a gesteld verbod.”

Artikel 10, derde lid, wordt gelezen:

„De gemeenteraad kan, indien naar zijn oordeel plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, bij door Ons goed te keuren verordening bepalen, dat de in de artikelen 3, tweede lid, en 8, eerste lid, vervatte regelingen niet gelden.”

In artikel 11 wordt in plaats van: „de krachtens artikel 4 gestelde verboden” gelezen: „de krachtens de artikelen 4 en 4a gestelde verboden” en wordt in het gestelde onder *b* geschrapt: „tentoonstellingen”.

In artikel 12, eerste lid, wordt in plaats van: „de krachtens artikel 4 gestelde verboden.” gelezen: „de krachtens de artikelen 4 en 4a gestelde verboden.”

In artikel 13, eerste lid, wordt „3, tweede lid,” geschrapt en wordt achter „ondernemers” ingevoegd: „en van de betrokken werknemers”.

Artikel 13, tweede lid, wordt gelezen:

„Een regeling, als bedoeld in de artikelen 3, derde lid, 4, tweede en derde lid, 4a, eerste lid, 8, derde lid, en 10, tweede en derde lid, wordt niet getroffen dan nadat de Kamer van Koophandel en Fabrieken is gehoord.”

De aanhef van artikel 14, eerste lid, wordt gelezen:

„De in artikel 2 vervatte en de krachtens de artikelen 4 en 4a gestelde verboden gelden niet ten aanzien van:”

In artikel 15, eerste lid, wordt in plaats van: „De in de artikelen 2, 6, 7 en 9 vervatte en de krachtens artikel 4 gestelde verboden” gelezen: „De bij of krachtens de voorafgaande artikelen gestelde verboden”.

In artikel 16, eerste lid, wordt in plaats van: „artikel 4, tweede lid, onder *a*, en derde lid,” gelezen: „de artikelen 4, tweede lid, onder *a*, en derde lid, en 4a.”

In artikel 16, tweede lid, wordt in plaats van: „artikel 4, derde lid,” gelezen: „de artikelen 4, derde lid, en 4a.”

Toelichting

Artikel 3, tweede lid. Teneinde aan de wens van de meerderheid van de Vaste Commissie (No. 6 van het Verslag) tegemoet te komen, is het sluitingstijdstip van 19 uur thans beperkt tot de winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak rookwaren worden verkocht.

Artikel 3, derde lid. Door deze wijziging wordt gevolg gegeven aan de in de Commissie geuite wens (No. 5 van het Verslag) de koopavond uitsluitend op Donderdag te stellen.

Artikel 4, eerste en derde lid. Het betreft hier slechts wijzigingen van redactionele aard, verband houdende met de tekst van het nieuwe artikel 4a.

Artikel 4a. Door het opnemen van dit nieuwe artikel is aan de wens van de meerderheid van de Vaste Commissie (No. 10 van het Verslag) om een vacantieregeling in de wet op te nemen, gevolg gegeven.

Opneming van dit artikel maakte aanvulling van de artikelen 9, eerste lid, 11, 12, eerste lid, 14, eerste lid, en 16, eerste en tweede lid, nodig.

Artikel 5, eerste en derde lid. Aan de bezwaren, welke de Vaste Commissie tegen de redactie van deze leden heeft geopperd (No. 13 van het Verslag) wordt, naar het voorkomt, door deze tekstwijzigingen tegemoet gekomen.

Bovendien is in overeenstemming met het oordeel van de meerderheid van de Vaste Commissie een regeling opgenomen, krachtens welke aan Joden en Zevendedaghouders kan worden toegestaan hun winkels des Zondags van 8 tot 14 uur geopend te houden. Daarentegen is komen te vervallen de in artikel 5, eerste lid, van het Gewijzigd ontwerp van wet geopende mogelijkheid om bij wijze van compensatie ontheffing van de verplichting tot sluiting te verkrijgen voor een vijftal door de betrokkene gekozen uren op werkdagen.

Aangaande het werken op Zondag van niet-Joods personeel in Joodse Zaken zij nog het volgende opgemerkt. Het verrichten van arbeid des Zondags door winkelpersoneel is ingevolge artikel 1 van het Werktijdenbesluit voor winkels in het algemeen verboden. Voor het werken op Zondag is in individuele gevallen, als waar artikel 5 over handelt, een vergunning nodig van de Arbeidsinspectie. Nu komt het vrijwel niet voor, dat een dergelijke vergunning wordt aangevraagd. Mitsdien lijkt er geen aanleiding te bestaan tot aanvulling van het Werktijdenbesluit in de door enige leden der Vaste Commissie aangegeven zin.

Artikel 6, eerste lid. De wijziging betreft slechts een redactievereenvoudiging.

Artikel 10, derde lid. De nieuwe redactie vloeit voort uit de wijziging van artikel 3, tweede lid.

*Artikel 11, onder *b*.* Teneinde tegemoet te komen aan de wens van verschillende leden der Vaste Commissie (No. 14 van het Verslag) is het woord „tentoonstellingen” geschrapt.

Artikel 13, eerste lid. Tengevolge van de wijziging van artikel 3, tweede lid, werd de vermelding van dit artikellid hier overbodig.

Overeenkomstig de wens van de grote meerderheid der Vaste Commissie (No. 15 van het Verslag) is thans een zodanige redactie gekozen, dat behalve representatieve organisaties van ondernemers ook representatieve organisaties van werknemers haar stem kunnen doen horen.

Artikel 13, tweede lid.

Overeenkomstig het gevoelen van verschillende leden van de Vaste Commissie (No. 5, laatste alinea, van het Verslag) zal thans de Kamer van Koophandel en Fabrieken moeten worden gehoord, voordat de gemeenteraad ingevolge deze wet een beslissing neemt.

Artikel 15, eerste lid.

Het betreft hier slechts een vereenvoudigde redactie.

Strafbaarstelling van de koper.

Naar aanleiding van de bespreking met de Vaste Commissie voor de Middenstand is de strafbaarstelling van de koper nogmaals ernstig overwogen. Dit heeft evenwel niet geleid tot wijziging van het tot dusver ingenomen standpunt.

Men kan de koper redelijkerwijs eerst een verwijt maken indien hij, wetende dat een winkel voor het publiek gesloten moet zijn, de winkelier beweegt om die winkel in strijd met de wet geopend te hebben.

Ook zij, die strafbaarstelling van de koper bepleiten, gaan er dan ook van uit, dat de koper alleen als opzettelijke bewerker van een winkelsluitingsovertreding strafbaar zal moeten zijn.

Aangezien hij dit reeds is onder de huidige Winkelsluitingswet en ook zonder meer zal zijn onder de regeling van het onderhavig ontwerp, voor zover zijn handeling valt onder artikel 47, eerste lid, onder 2°, van het Wetboek van Strafrecht, komt de vraag van de strafbaarstelling van de koper, ontdaan van alle bijkomstigheden, hierop neer: voldoet artikel 47 Sr. in het onderhavige geval in zo geringe mate, dat het wenselijk of noodzakelijk is, het bewerken van een winkelsluitingsovertreding door de koper in een afzonderlijk voorschrift als zelfstandig delict strafbaar te stellen?

De leden der commissie, die een dergelijke bepaling voorstaan (welke zij dan willen kleden in een vorm, o.a. voorkomende in de thans vervallen artikelen 18 van de Distributiewet 1939 en 12 en 13 van de Prijsofdrijvings- en Hamsterwet 1939), beantwoorden deze vraag bevestigend. Laakbaar bewerken zou huns inziens aanwezig kunnen zijn, zonder dat de bijzondere voorwaarden voor strafbare uitlokking van artikel 47 Sr. vervuld zijn of althans bewezen kunnen worden, waardoor de koper in de praktijk nagenoeg altijd vrijuit zou gaan.

Het staat echter geenszins vast, dat het feit, dat de koper doorgaans vrijuit gaat, het gevolg is van het falen van het Wetboek van Strafrecht op dit punt. Genoemd feit kan immers evenzeer het gevolg zijn van de juist door bedoelde leden in dit verband naar voren gebrachte weinig krachtdadige controle op winkelsluitingsovertredingen of van de hantering door het openbaar ministerie van het opportuniteitsbeginsel.

Daarnaast is van belang, dat gedurende de 20 jaar, dat de huidige Winkelsluitingswet reeds in werking is, een wezenlijke behoefte tot zelfstandige strafbaarstelling van de koper niet is gebleken, hetgeen er toch op wijst, dat de regeling in het Wetboek van Strafrecht omtrent uitlokking geenszins zo volstrekt onvoldoende is, als bovenbedoelde leden het uitdrukken. Een ander argument hieromtrent valt te putten uit het feit, dat een zelfstandige regeling van de deelneming aanvankelijk wel was opgenomen in de Distributiewet 1939 en in de Prijsofdrijvings- en Hamsterwet 1939, doch dat deze bij de Wet op de economische delicten, in welke wet ten aanzien van de vervolging en berechting van economische delicten toch gestreefd is naar een zo doelmatige mogelijke uitputtende regeling, is geschrapt.

De Minister van Justitie, met wie over het vraagstuk van de strafbaarstelling van de koper naar aanleiding van de bespreking met de Vaste Commissie overleg is gepleegd, is van mening dat een zelfstandige strafbaarstelling van de koper, welke verder gaat dan de reeds ingevolge het Wetboek van Strafrecht strafbare deelneming aan de overtrekking van de verkoper, niet gewenst is en bovendien weinig effectief zou zijn.

Nu zou een zelfstandige strafbaarstelling van de koper volgens de voorstanders van een dergelijke bepaling in ieder geval het voordeel hebben van haar preventieve werking. Men kan zich echter afvragen, of dit ook niet bereikt kan worden door vervolging van enige sprekende gevallen van uitlokking op grond van artikel 47 Sr. met de daarmee samenhangende publicatie in de dagbladen. Tegenover dit vermeende voordeel staan overigens bepaalde nadelen, waarvan sommige reeds in ander verband zijn genoemd, doch hieronder nogmaals in het kort mogen worden vermeld.

Allereerst past een zelfstandige strafbaarstelling van de koper minder goed in het systeem van het onderhavige ontwerp, dat zich geheel richt tot de detailhandelaars. Voorts zou een dergelijke strafbaarstelling eigenlijk thuis horen in de Wet op de economische delicten, in welke wet de nieuwe Winkelsluitingswet haar sanctie zal vinden. Opneming van de strafbaarstelling in eerstgenoemde wet is echter bezwaarlijk, nu men een zelfstandige regeling van de deelneming daarin met opzet niet heeft opgenomen. Tenslotte zal strafbaarstelling van de koper ten gevolge hebben, dat in mindere mate de medewerking van de koper zal kunnen worden verkregen om een door de winkelier begane winkelsluitingsovertreding te bewijzen.

Derhalve is in de Tweede nota van wijzigingen geen bepaling omtrent de strafbaarstelling van de koper opgenomen.

Hierbij gaat een Nader gewijzigd ontwerp van wet, waarin in verband met de invoering van artikel 4a de artikelen opnieuw doorlopend zijn genummerd, terwijl de verwijzingen in de artikelen dienovereenkomstig zijn herzien.

1665 11

NADER GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het gewenst is nieuwe regelen te stellen aangaande de tijd, gedurende welke het verboden is een winkel voor het publiek geopend te hebben en markthandel, straathandel of handel te water te drijven, en voorts, in samenhang daarmee, regelen te stellen betreffende de verkoop door middel van verkoopautomaten;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

1. Deze wet verstaat onder:

„winkel”: iedere besloten inrichting, waar in de uitoefening van kleinhandel of ambacht waren plegen te worden verkocht;

„verkoopautomaat”: ieder toestel, waaruit daarin ten verkoop aanwezige waren, hetzij door inwerking van geldstukken, hetzij door betaling op andere wijze, worden betrokken, zonder dat daartoe onmiddellijke medewerking van andere personen dan de koper vereist is;

„Onze Minister”: Onze Minister van Economische Zaken.

2. Deze wet verstaat mede onder „winkel” iedere besloten inrichting, waar het bedrijf van dames- of herenkapper of dat van portretfotograaf pleegt te worden uitgeoefend.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat voor de toepassing van deze wet onder „winkel” mede worden verstaan andere besloten inrichtingen, waar in de uitoefening van een bij die maatregel aan te wijzen bedrijf het publiek pleegt te worden bediend.

Artikel 2

Het is verboden een winkel voor het publiek geopend te hebben:

- a. op Zondag;
- b. op werkdagen voor 5 uur;
- c. op werkdagen na 18 uur.

Artikel 3

1. Het in artikel 2, onder c, vervatte verbod geldt niet van 18 tot 21 uur in de tijdvakken van 29 November tot en met 4 December en van 20 tot en met 24 December, op Zaterdag 30 December en op 31 December.

2. Het in artikel 2, onder c, vervatte verbod geldt niet van 18 tot 19 uur ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak rookwaren plegen te worden verkocht, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van deze waren.

3. De gemeenteraad kan bepalen, dat het in artikel 2, onder c, vervatte verbod niet geldt op Donderdag tot een door hem aan te geven tijdstip, hetwelk uiterlijk 22 uur kan zijn.

Artikel 4

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat het verboden is winkels, waarin een bij die maatregel aan te wijzen bedrijf wordt uitgeoefend, voor het publiek geopend te hebben:

- a. op Maandag voor 13 uur,
- b. op Maandag, Dinsdag of Woensdag na 13 uur, dan wel

c. op Zaterdag na 13 uur, doch dit alleen voor zover betreft winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak waren worden verkocht, die voor gebruik of verbruik in de uitoefening van een beroep of bedrijf plegen te zijn bestemd.

2. De gemeenteraad kan, indien naar zijn oordeel plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, bij door Ons goed te keuren verordening bepalen: